

XXIX. TEOLOŠKO PASTORALNI TJEDAN ZA SVEĆENIKE U ZAGREBU OD 24. DO 27. SIJEČNJA 1989.

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu i ove je godine održao za svećenike i sve ostale pastoralne djelatnike Teološko-pastoralni tjedan. Temu Tjedna »Socijalna nauka Crkve« potaknula je enciklika »Sollicitudo Rei Socialis« pape Ivana Pavla II. (prosinac 1987.), a i društvena situacija u kojoj trenutno živimo. Teološko-pastoralni tjedan za svećenike ima značaj permanentnog obrazovanja svećenika pa mu je stoga među prvim ciljevima i zadacima da proučava nauku Crkve, osobito onu na temelju novijih crkvenih (i to osobito papinskih) dokumenata.

Na Tjednu je bila svestrano zahvaćena društvena nauka Crkve: obrađena je pretpovijest papine enciklike SRS: od socijalne enciklike pape Lava XIII. »Rerum novarum« (1891.) do enciklike pape Pavla VI. »Populorum progressio« (1967.). Ovu vrlo važnu pretpovijest za bolje razumijevanje današnjeg stava Crkve prema društvenim zbivanjima i pitanjima obradio je prof. dr. Marijan Valković koji na našem Bogoslovnom fakultetu studentima predaje društvenu nauku Crkve. Budući da su naši korijeni u Svetom pismu Starog i Novoga zavjeta obradio je prof. dr. Ante Kresina biblijsko-teološko utemeljenje društvene nauke i uopće biblijski pristup društvenoj stvarnosti. Pokazao je u kojoj je mjeri Sveto pismo vodilo borbu o društvenoj stvarnosti koja mora biti utemeljena na načelima ljubavi i pravednosti.

Socijalna gibanja u Crkvi u Hrvata posljednjih stotinjak godina pokazao je predavač dr. Stanko Vitković, a u Slovenaca prof. dr. Janez Juhant (Ljubljana). Ta su gibanja bila u prošlosti međusobno povezana i uvjetovana, već stoga što su Hrvati i Slovenci živjeli u istoj državi, najprije u Austro-Ugarskoj a potom u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca odnosno Jugoslaviji. I jedan i drugi prikazali su povijest tih socijalnih gibanja u Crkvi u Hrvata i Slovenaca do drugoga svjetskog rata. Nakon drugoga svjetskog rata Crkva se našla u sasvim drukčijem društveno-političkom položaju. I jedan i drugi predavač istaknuli su značajne crkvene pomake u pogledu društveno-gospodarske situacije naših naroda: u mnogočemu Crkva je pretekla općedruštvena zalaganja za radnička i seljačka pitanja (osobito Krek u Sloveniji: osnivanje seljačkih zadruga, seljačkih novčanih štedionica, osiguranje radnika, tečajevi za seljake i radnike

i tako dalje) što našoj suvremenoj javnosti nije dostatno poznato zbog nedostatka informacija o djelovanju Crkve na društveno-gospodarskom području u neposrednoj prošlosti naših naroda što žive na ovim prostorima Srednje Evrope i Balkana. Koreferent dr. Juraj Kolarić iznio je u svojem kratkom prikazu povijest i značenje djetičkih društava u Hrvatskoj.

Na Teološko-pastoralnom tjednu posvetili smo pozornost i vrlo suvremenim pitanjima. Prof. Dr. Valentin Zsifkovits (profesor na Teološkom fakultetu Sveučilišta u Grazu) obradio je temu Dostojanstvo čovjeka i ljudska prava. Ta je tema danas u središtu pozornosti ne samo u nas nego i općenito širom svijeta. Crkva se brinula i brine se još uvijek o dostojanstvu ne samo svojih članova nego i svakog čovjeka, jer je svaki čovjek stvoren na sliku Božju i stoga po svojoj naravi ima neka svoja temeljna prava koja mu svatko (i čovjek ustanove) moraju poštovati. Dostojanstvo osobe bila je središnja briga Isusa i ostala središnja briga Isusa i ostala središnja briga Crkve kroza cijelu povijest. Upravo tomu ima Evropa zahvaliti svoj napredak u svakom pogledu u usporedbi s ostalim dijelovima svijeta.

Oslanjajući se na papinu encikliku SRS, prof. dr. Tomislav Šagi-Bunić pokazao je kako papa Ivan Pavao II. nudi »crkveno zajedništvo« kao model uređenja suvremenog svijeta. Iznio je značajke zajedništva na mikroplanu (zajedništvo među ljudima) i na makroplanu (zajedništvo među strukturama: biskupije, metropolije, patrijarhati). Upozorio je na model toga zajedništva među ljudima u Presvetom Trojstvu u kojem su Otac-Sin-Duh Sveti jednakih prava i gaje međusobno savršeno zajedništvo.

Posebnu su pozornost sudionika Tjedna izazvala predavanja dr. Josipa Sabola o suvremenim socijalno-političkim teorijama i ideologijama i o Jugoslavenskom društvenom uređenju u svjetlu socijalne nauke Crkve. Posebnom akribijom osvrnuo se na pitanje samoupravljanja općenito i socijalističkog samoupravljanja posebno iznijevši njegove pozitivne, a i negativne strane. Samoupravljanje je kao ideal pozitivna vrednota i za nj se Crkva zauzima. Ali iz samoupravljanja treba odstraniti sve ono što ga opterećuje i čini nesposobnim (iznad svega politička ideologija).

U žari naših razmišljanja bio je i problem napretka i razvoja kojemu je papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici SRS poklonio posebnu pozornost. Taj je problem korijenito i temeljito zahvatio dekan Fakulteta dr. Josip Ćurić. Prof. dr. Josip Baloban pokazao je što znači kršćanski humanizam na djelu, više u pastoralno-teološkom pogledu, a naša zauzeta karitativna radnica Jelena Brajša pokazala je što taj kršćanski humanizam praktično i konkretno radi svakog dana, osobito u zbrinjavanju napuštene djece i mladih djevojaka-majki. Karitas i danas u našoj sredini pruža čovjeku usluge koje društvo priznaje i za koje mu je zahvalno.

Na probleme i znakove postindustrijske civilizacije upozorio je prof. dr. Vjekoslav Bajsić, a pitanje suvremene ekologije obradio je prof. dr. Marijan Biškup. Izgradnji svjetskog mira dali smo posebno značenje u predavanju što ga je održao prof. dr. Marin Srakić (Đakovo). U koreferatima koji su slijedili nakon ovih predavanja obrađene su teme kao »pravedne« plaće i »pravedne«

cijene (dr. Karlo Kovačević), Ekonomsko vrednovanje rada; vrijednost i višak vrijednosti (kanonik mons. Nikola Soldo) i Opredijeljenost Crkve za siromašne u trećem svijetu i teologija oslobođenja (mr. Marko Oršolić, Sarajevo).

Sudionici Okruglog stola u jednoipolsatnoj raspravi obradili su još i ona pitanja koja u predavanjima nisu bila prisutna ili nisu bila dovoljno prisutna. Na plenarnoj raspravi sudionici tjedna postavljali su pitanja u okviru teme Tjedna, a predavači su im odgovarali i tako razjašnjavali nejasnoće koje su još možda ostale nakon tolikih predavanja i supredavanja. U žari rasprave bili su osobito socijalni odnosi unutar same Crkve i pitanje zauzimanja Crkve za društvena zbivanja u našoj suvremenoj krizi. Sa skupa je poslan dopis Saboru da se u pogledu amandmana naziva službenog jezika u SR Hrvatskoj ostane pri dosadašnjoj formulaciji (Službeni jezik u SR Hrvatskoj je hrvatski književni jezik), jer ona odgovara naravnom pravu hrvatskoga naroda, a ne povređuje prava Srba i drugih naroda s kojima hrvatski narod zajedno živi i koji imaju pravo služiti se svojim jezikom.

Tjednu je prisustvovalo oko 800 svećenika, ali je ove godine predavanjima prebivalo nešto manje (oko 600 svećenika i drugih pastoralnih djelatnika). Među uglednim gostima bili su kardinal nadbiskup Franjo Kuharić, veliki kancelar Fakulteta, nadbiskupi mons. Josip Pavlišić, mons. Ante Tamarut, mons. Marijan Oblak, mons. Marko Jozinović i mons. Ante Jurić te biskupi mons. Ćiril Kos, mons. Đuro Kokša, mons. Srećko Badurina, mons. Nikola Prela, mons. Franjo Komarica, predstavnici Prvostolnog Kaptola i Prebendarskog zbora, Generalni tajnik BKJ dr. Vjekoslav Milovan, provincijali redovničkih zajednica, predstavnici visokih bogoslovnih učilišta i predstavnici kršćanskih zajednica Pentekostne crkve (dr. Peter Kuzmić), Evangeličke crkve (dr. Vladimir Deutsch) i Srpske pravoslavne crkve u Zagrebu preč. gosp. Jovica Nikolić.

Na Tjednu su i ove godine mnogi izlagali svoje knjige i sakralne predmete, što je privuklo više svećenika i laika nego sama predavanja. Večernji je program bio ispunjen glazbenim (nastupao Zbor pod vodstvom dr. Vladimira Babuša), skazateljskim (Mladi iz Remeta o povijesti Gospe remetske) i filmskim sadržajem (film Kršćanske sadašnjosti o Leopoldu Mandiću »Svijetla sjena«).

Rad su Tjedna ovaj put osim katoličkih novinara, pratili i novinari društvenog tiska (Slobodna Dalmacija i Vjesnik).

Adalbert Rebić